

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 86 47
F: 01 478 86 49
E: gp.mpju@gov.si
www.mpju.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
gp.ukom@gov.si

Številka: 010-48/2013/2
Datum: 13.2.2013

Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 4121-29: Prepoved vstopa v politiko
Zveza: Vaš dopis št. 092-29/2013/1 z dne 16.1.2013

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo je dne 17.1.2013 v preučitev in pripravo odgovora prejelo predlog državljanu, da se osebam, ki so bile obsojene za kakršenkoli zločin, prepove vstop v politiko.

Predlog se nanaša na uresničevanje volilne pravice in sodelovanje pri upravljanju javnih zadev. Volilna pravica državljanov je urejena v 43. členu Ustave Republike Slovenije, medtem ko 44. člen ureja sodelovanje prebivalcev pri upravljanju javnih zadev. Ker gre za človekovo pravico, se uresničuje neposredno na podlagi ustave, zakon lahko zgolj podrobneje uredi njeno uresničevanje. Začasna omejitev te pravice je na podlagi 16. člena ustave možna izključno v vojnem ali izrednem stanju. Tudi mednarodne pogodbe, ki jih je podpisala Republika Slovenija, državo zavezujejo k spoštovanju volilne pravice. Tako Protokol h Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS(13.6.1994) MP, št.7-41/1994 (RS 33/1994)) v 3. členu določa pravico do svobodnih volitev tako, da države zavezuje, da bodo izvedle v razumnih časovnih presledkih svobodne in tajne volitve, ki bodo zagotovile svobodno izražanje mnenja ljudstva pri izbiri zakonodajnih teles.

Volilna pravica vsebuje tako aktivni del (pravica, da volim) kot pasivni del (pravica, da sem izvoljen). Pravico voliti in biti voljen za poslanca ima državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil osemnajst let starosti. Prva omejitev splošne (aktivne in pasivne) volilne pravice, ki jo določa Zakon o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, 109/06-UPB1, 54/07 Odl.US: U-I-7/07-22, Up-1054/07-24 in 49/08 Skl.US: U-I-272/07-12) je torej starost. Druga omejitev se nanaša na osebe, ki jim je bila zaradi duševne bolezni, zaostalosti ali prizadetosti popolnoma odvzeta poslovna sposobnost ali podaljšana roditeljska pravica staršev ali drugih oseb čez njihovo polnoletnost ter niso sposobne razumeti pomena, namena in učinkov volitev. Sodišče v postopku za odvzem poslovne sposobnosti ali podaljšanje roditeljske pravice čez polnoletnost posebej odloči o odvzemu pravice voliti in biti voljen. Nadaljnje omejitve pasivne volilne pravice pa določa zakonodaja predvsem v primerih nezdržljivosti, ki jih določajo Zakon o poslancih, Zakon o lokalni samoupravi, pa tudi Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije. V tem primeru gre za preprečevanje interesnega konflikta.

Zakonodaja pa določa tudi možnost predčasnega prenehanja mandata. Eden od razlogov je tudi pravnomočna obsodba. Tako kot poslancu Državnega zbora Republike Slovenije na podlagi 8. člena Zakona o poslancih preneha mandat tudi občinskemu funkcionarju (županu ali članu občinskega sveta) na podlagi 37. a člena Zakona o lokalni samoupravi, če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev.

Vaš predlog bomo dodatno preučili ob pripravi sprememb volilne zakonodaje. Spremembo zakonodaje, katere posledica bi bila še večje omejevanje volilne pravice, je potrebno predhodno dobro pretehtati in pri tem tudi upoštevati načelo sorazmernosti in nujnosti, ki mora biti spoštovano v demokratični družbi. Hkrati je potrebno predloge sprememb obravnavati v okviru širše razprave, pri kateri je k sodelovanju potrebno pritegniti strokovno in tudi ostalo javnost. Potrebno pa se je tudi zavedati, da je za spremembe zakona, ki ureja volitve poslancev v državni zbor, potrebna dvotretjinska večina glasov poslancev v državnem zboru.

S spoštovanjem,

Mojca Kucler Dolinar
državna sekretarka